

Felmentették az öngyújtással vádolt Szabó-házaspárt.

Az ismert aradi droguista és felesége a bíróság előtt. — Az aradi törvényszék nem találta bűnösöknek a házastársakat.

(Arad, február 17.) Igaztalanul, súlyosan meghurcolt aradi kereskedő-házaspárnak szolgáltatott ma teljes elégtételt az aradi törvényszék második szekciójának.

Fikker—Balacescu bíntető tanácsa, amely hatalmas érdeklődés mellett, öt órán át tartott izgalmas főtárgyalás után felmentő ítéletet hozott az öngyújtással vádolt Szabó György aradi droguista és felesége bíntörében.

Mint ismeretes, Szabók ellen a Britania biztosító r.-t. feljelentésére indult meg a bünyügyi vizsgálat. A biztosító intézet ugyancsak azzal vádolta meg Szabó Györgyöt és feleségét, hogy a Bulov. Regina Maria (Andrássy-téren) a Fischer Eliz-palotában lévő drogueria üzletükben 1927. október 15-ről 16-ikára virradó éjszaka keletkezett nagyobb tüzet a hatalmas biztosítási díj megszerzése érdekében szándékosan, öngyújtás útján idézték elő. Az ügyben akkoriban Balan rendőrkormányzó folytatta le a rendőri vizsgálatot s ennek során az „öngyújtás kétségtelen tényét” állapította meg. Ezt a megállapítást azonban, — mint a mai főtárgyaláson beigazolás nyert — csupán szubjektív alapokra fektette, miután a szakértői vélemények szerint már maga a tűz keletkezése és a pusztítás mérete, valamint a mellékkörülmények is teljesen kizárták az esetleges öngyújtás lehetőségét. De megdönt már a vád abból a szempontból is, hogy néhány százezer lej nyereség ellenében, Szabók, akiktől mindenki tudta, hogy 5—6 millió értékű vagyonuk van, milliók veszteség rizikóját vállalták volna. Szabókat a rendőri vizsgálat, de a vizsgálóbírói szemlén kétségkívül megállapított gyanus körülmények alapján vizsgálati fogságba helyezték s csak

közül három heti fogvatartás után bocsátották szabadon, mikor a lefolytatott részleges vizsgálat félig-meddig már igazolta a meghurcolt házaspár ártatlanságát.

Azonban éppen azok a gyanus körülmények következtében, — a szakértői vélemény szerint különben minden tüzeset gyanus — a tűz keletkezésének okát sehogyszem sikerült megállapítani, a vizsgálóbírói vizsgálat eredménytelensége ellenére az ügyészség továbbra is fenntartotta a vádat s így az ügy a törvényszékhez kerülve, abban ma tartott főtárgyalást a Fikker—Balacescu bíntető-tanács.

A megvádolt házaspár kihallgatása.

A főtárgyalást valamivel 12 óra előtt, feszült érdeklődés közepette nyitotta meg Fikker elnök. Szavazó bíró Balacescu törvényszéki bíró. A vádat Gitta Ágoston főügyész-helyettes képviselte, míg a védelmet Pausesti Miklós ügyvéd látta el. Szabó György és felesége ártatlanságuk tudatában nyugodtan foglaltak helyet a vádlottak vadján. A nyilvánosság számára fentartott széksorok zsufolásig megteltek kíváncsiakkal s jelen volt több olyan tűzkárosult is, akik ellen hasonló címen tették feljelentést az egyes biztosító intézetek. Szabók ügyében hozandó ítéletet ugyanis az érdekeltek mint jogi precedenst vélték saját bíntörésükben. A törvényszék elsőnek Szabó Györgyöt és feleségét hallgatta ki. Szabó György nem sokat tud mondani a tűz kitöréséről, mert a kérdéses időben Budapesten volt és távirati hívásra jött haza. Szabó György német nyelven mondja el a történeteket, attól az időponttól kezdve, amikor kiadta az utasítást az üzlet bezárására.

Mindketten meggyőző erővel hangoztatják ártatlanságukat. Szabóné könnyes szemmel mondja el meghurcoltatásuk szomorú részleteit, amelyekben igaztalanul volt részük.

Utolsó közel egy fél esztendeig zárva volt s már ez is óriási veszteség volt számukra.

Megkezdődnek a tanúkihallgatások.

Hüllich Béla dr. ügyvéd az első tanu. Elmondja, hogy egyidőben ő kezelte Szabók

vagyoni ügyeit. Korrekt, becsületes embereknek ismeri őket, akikről nem tudja feltételezni, hogy bűnös hasznoszerzésre vetemedtek volna. Tud arról, hogy Schnitzer Alfréd biztosítási ügynök több ízben unszolta Szabókat, hogy 600.000 lejes üzletbiztosításukat másfél millióra emeljék fel. Ez az elmúlt év júliusában meg is történt. Hírk János tűzoltó-aktiszt.

a tüzeset első, közvelel szemtanúja elmondja, hogyan hatoltak be az üzletbe és hogyan történt a tűz lokalizálása. Kizárt-nak tartja, hogy öngyújtás történt volna.

Kiss István boltiszolga a következő tanu. Nem emlékszik arra, hogy üzletzáráskor égett volna a tűz a kályhában. Egy perccel nyolc óra után húzta le az üzlet redőnyeit és csak hétfőn értesült a történetekről. Szerinte a tüzet vagy rövidzárlat okozta, vagy pedig a kályhából kipattant szikra, amely a piszkos, benzines vattacsomók közé hullott. Borodian János kereskedő gyakornok a kérdéses időben beteg volt s magáról a tüzről semmit nem tud mondani. A kályha mellett egy láda állott, amelyben a hulladékokat tartották. Lehetségesnek tartja, hogy a szemét közé dobált benzines vattacsomók, melyekkel szivességből a vevők ruháiból a pecséteket szedték ki, valahogy tüzet fogott.

Viktor Ferenc, a Weinberger-féle cipőüzlet tulajdonosa már döntő vallomást tesz. Üzletük szomszédos lévén, valaminek zárás előtt átszaladt Szabókhöz beretvaszappanért. Az üzletben

Szabóné szolgálta ki, míg Kiss boltiszolga a redőnyező-rúddal állott az ajtóban. Együtt távozott az üzletből Szabónéval s emlékszik, hogy utána nyomban bezárták

az üzletet. Székely Árpád droguista, aki Szabók részéről mint szakértő-becsüs szerepelt, a tűz okozta kár tekintetében előadja, hogy a tönkrement éterikus olajok értékétől eltekintve a kár közel félmillió lej volt. Mindea Péter műszerészsegéd elmondja, hogy az üzletzárás előtt egy órával telefonon hívták, hogy bizonyos javítást eszközöljön a villanyvezetéken. Semmi lényegeset nem tud mondani, de kizártnak tartja, hogy rövidzárlat következtében keletkezett volna a tűz. Anton Ignác bádogosmester üzletzárás előtt félórával bádog edényeket szállított el a raktárból. Semmi gyanusat nem észlelt. Janka Jenő gyógyszerész elmondja, hogy éjjel arra menet, csoportosulást látott az üzlet előtt. Megtudta, hogy tűz van, mire bement az üzletbe. Látta a pusztítást, de nem érdeklődött részletesen a történetek irányában. Semmi gyanusat nem tapasztalt.

Ügyészi kritika a biztosításról.

Bing János bornagykereskedő ugyancsak éjjel egy órákor hazafelé menet, megállott a tömegben az égő üzlet előtt. Miután hallotta, hogy Szabókat még senki sem értesítette a szerencsétlenségről, maga indult el Szabók lakása felé, akikről tudta, hogy egyik ismerősével egy házban, a Victoria takarékpénztár épületében laknak. Előbb ismerőséhez csengett be és együttesen kopogtattak Szabónénál, akivel Bing közölte, hogy tűz ütött ki üzletükben. Szabóné kétségbeesetten nyomban elrohant. Többet nem tud az esetről. Bing Hugó, a Britania biztosító-intézet képviselője szintén véletlenül járt arra, de nem ment be az égő üzletbe. Hétfőn megjelent a tűzkárvizsgálatnál, de semmi különösebb dolgot nem észlelt. A biztosítás megkötéséről nem tud semmit, mert abban az időben szabadságon volt. A biztosítók üzletbiztosítások esetében különben sem leltároznak, a biztosítás az illető kereskedő bevallása alapján történik. Schnitzer Alfréd biztosítási tisztviselő, aki a biztosítási ügyletet kötötte Szabókkal, elmondja, hogy

a biztosítást előbb az Adria biztosítóval

ERZSEBET MOZGO.
Vanárnap d. e. 7/12 órákor
Szenzációs MATINE
Harry Piel
5, 10 és 15 lejes helyárak.

költötték, később azonban az ő tanácsára a Britániához mentek át. Elismétli, hogy a biztosító-intézet nem leltározott a biztosítás megkötésekor.

hárem az üzlet értékét Szabó bevallása alapján vették be.

Gitta főügyész-helyettes: Micsoda erkölcsről beszélnek akkor önök, ha ilyen fontos körülmény esetében ilyen felületesen járnak el? Különösnek tartja, hogy a biztosítás megkötése előtt nem leltarozták a biztosított üzletét. Esetet mond el, hogy az Astra román kaszinó berendezését egy intézet mindaddig nem volt használni biztosítani, amíg leltárt nem készítettek. Schnitzer folytatja vallomását és újfólag megállapítja, hogy leltárt nem készítettek. Szabó nemcsak üzletét, de szőlőjét is biztosította s a díjat az ő tanácsára az elmúlt év júliusában lényegesen felemelték.

Mihailovits Gyula tűzoltó-főparancsnok ki-zártak tartja, hogy öngyújtás történt

volna. Krauser Jakab szappangyáros lényegesen vallomása után Krausz Gábor a cég volt könyvelője elmondja, hogy tudomása szerint a raktárban állandóan 300—350 ezer lej értékű illóolaj állott kisebb-nagyobb tartályokban. Miután a tanúkihallgatások megtörténtek, Fikker elnök a vizsgálati jegyzőkönyvek felolvasását rendeli el, majd ezután a vád- illetve védbeszédre kerül sor.

A vád- és védbeszéd.

Gitta Ágoston főügyész-helyettes ismereti a vád indító okait s alapos fejtegetés után bejelenti, hogy bár elismeri, miszerint a vizsgálat semmi bizonyítékot nem produkált a vádlottak bűnössége mellett, egyes mellékkörülmények következtében azonban továbbra is kénytelen fentartani a vádat. Pausesti Miklós védőbeszédét azzal kezdi, hogy ismerteti Szabók vagyoni viszonyát és azt az óriási erkölcsi és anyagi veszteséget, amit meghurcolásuk miatt ártatlanul szenvedtek el. Pszichikai következtetéseket von le, majd párhuzamban a tárgyi ellenbizonyítékokra hivatkozva,

kéri védencai felmentését, akikről kizárt dolog elképzelni, hogy öngyújtást követtek volna el

néhány százezer lej biztosítási díj megszerzése érdekében, amikor erre az esetleges cselekedetükre súlyos milliókat fizethettek volna rá. Leszögezi, hogy a vád pusztán egy rosszindulatú helyszíni jegyzőkönyv alapján épült fel. Hangsúlyozza, hogy Szabók csupán rosszhi-zomúság áldozatai, ezért a törvényszéknek fel kell mentenie a vádlottakat, akik ártatlanok.

Felmentő ítélet.

Ezután a tanács ítélethozatalra vonult vissza, majd rövid pár perc után Fikker Károly táblabíró, tanácselnök ujra megnyitja az ülést és pontban negyed háromkor kihirdeti a törvényszék ítéletét, amely

Szabó Györgyöt és feleségét az ellenük emelt vád és következményei alól felmenti. Az ítélet indoklásában kimondja a törvényszék, hogy a vádlottak bűnössége mellett semmi elfogadható bizonyíték nem merült fel

s így a törvényszék a tanuvallomások alapján a Btkv. 326. szakasza második bekezdése alapján nem találta bűnösnek Szabó Györgyöt és feleségét. A törvényszék ítéletét a kereskedő házaspár és a jelen voltak mély megilletődéssel fogadták és a nyilvánosság sorából élénk helyeslés és éljenzés hangzott fel. Gitta főügyész-helyettes a felmentő ítélet ellen felbuzgást jelentett be s így az annyit meghurcolt Szabók kálváriajárása egyelőre még nem számít meg, ambar bizonyos, hogy a törvényszék ítéletét felsőbb helyen a tábla is jóvá fogja hagyni.

Jón:

Szent házugság

APOLLO

Mindszenty Mária

A pesti Newyorki karzatától a legnagyobb newyorki lap redakciójáig.

Molnár Ferenc szédületes karrierje és első cikke a „Newyork American” hasábjain a pajtási házasságról.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Molnár Ferenc, aki alig két évtizeddel ezelőtt borzas hajjal elindult a pesti Newyork-kávéház karzatáról s akinek a monokliján kívül akkor csak néhány ötlete volt: most végleg beérkezett — Newyorkba.

Nem volt még magyar újságíró, aki gyorsabb, fényesebb és szédületesebb karriert futott volna be és aki a labilis pesti redakciós-asztaltól olyan egyenes vonalban ivelt volna el a legnagyobb világ-lapok szerkesztőségébe.

Amerikában ugyanis nemcsak a rajongó ünneplők, nemcsak az autogramkérők ezrei rohanták meg Molnár Ferencet, hanem a legnagyobb lapvállalatok tulajdonosai is, hogy le-szerződtessek szerkesztőségükbe a kiváló magyar író. Ezt tette a Hearst-lapok igazgatója is, aki megállapodott Molnárral, hogy egyelőre tíz cikket ír lapjának amerikai témákról, amerikai problémákról és amerikai élményekről.

Molnár cikkeiért a legnagyobb stárhonoráriumot kapja, amit valaha Amerikában fizettek.

Az első cikk január 29-én jelent meg a „Newyork American” hasábjain „Pajtási házasság” címen. Ebben a cikkében Molnár a pajtási házasságot ahhoz a muzsikához hasonlítja, amelyet az éterből csálnak elő — hangszerek nélkül.

— Nem értem — csodálkozik Molnár Ferenc — hogy olyan kiváló nép, mint amilyen az amerikai, nem talál ki valamit a házasság intézménye helyett. Amerika ajándékozta meg a világot burgonyával, telefontal, izzólámpával, fonográfjal és a mozival. Miért nincs Amerikának valami eredeti gondolata a házasságra nézve is? Miért keresgélnek az európai határok között azok, akik ezzel a problémával foglalkoznak. Miért nincs egy egészen új vakító gondolatuk, miért elégszenek meg az ugynevezett pajtási házassággal, amely tudvalevően abban áll, hogy

a férfi és nő házasságot köt, de nem élnek együtt, mindegyik meg a maga keresete után, nincsen közös hájuk, nincsen közös tűzhelyük...

Hiszen Amerika arról híres, hogy nem szeret pepecselni, nem szeret javítani. Az amerikai, ha elszakad a cipője, nem küldi szuszterhez, hanem eldobja és újat vesz magának. Ha a galléria piszkos, nem viszi a tisztítóba, hanem újat vesz magának.

Egyszer Molnár Ferenc amerikaiakkal beszélgetett s azon csodálkozott, hogy Amerikában nincsenek jóléti intézmények, amelyek a munkások felegyítésével foglalkoznak.

— Mi amerikaiak — felelték neki — még az embereket sem javítjuk ki. Ha egy emberben hiba támad, eldobjuk, mint ahogy a rongyos cipőt, vagy ahogy a piszkos gallért dobjuk el.

Molnár Ferenc egy magyar anekdotát mond el, amellyel azt bizonyítja, hogy

a pajtásági házasságot tulajdonképpen nem is Amerikában találták fel.

Egy magyar menyecske elment a leghíresebb fiskáltsához, hogy válassza el az uratól.

— Megcsal a gazember — panaszkodott a menyecske — mindig iszik, szid s nem ad pénzt a háztartáshoz. Legutóbb pedig összevisszavert.

— De hiszen ez nagyszerű — kiáltja a híres ügyvéd — egészen bizonyos, hogy a bíróság el fogja magukat választani.

A magyar menyecske erre nagyot sóhaj és így szól:

— De egy nagy baj van, tekintetes ur. Törvényesen nem esküdünk meg...

De mások is feltalálták már a pajtásági házasságot.

Ha jól megértettem — írja Molnár Ferenc — pajtásági házasságon az olyan házasságot kell érteni, amelyből kidobták a családi tűzhelyet. Házasságot élnek a felek, anélkül, hogy együtt élhének. Ezt a házasságot már régóta gyakorolják katonák, tengerészek, rendőrök, kereskedelmi utazók, világot járó művészek — egyszóval mindazok, akiket a foglalkozásuk távoltart a családi tűzhelytől.

Engedjék meg, hogy világosan beszéljek — folytatta az író — a szokványos rossz házasság tulajdonképpen attól különbözik a pajtásági házasságtól, hogy

a szokványos rossz házasság válással

HOLNAP!

HOLNAP!

PREMIER

MACISTE

szenzációs kalandorfilmje A HEGYEK URA az URANIÁBAN

A Népszövetség megvédi a kisebbségeket Lengyelországban. A sziléziai népszövetségi főbiztos új szenzációs döntései két kisebbségi iskola ügyében.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Svájc volt köztársasági elnöke, Calonder, a Népszövetség felsziléziai főbiztosa két német iskola ügyében felettel érdekes és nagyjelentőségű ítéletet hozott.

Az első Brezinka község német népiskolájára vonatkozik. A lengyel hatóságok ezt az iskolát nem akarták felállítani, habár a községből elegendő gyermek jelentkezett, hanem arra utasította a német szülőket, hogy gyermekeiket a szomszédos, de meglehetősen messze fekvő Morgi község német népiskolájába járassák. Calonder főbiztos a németek panaszára kimondta, hogy a lengyel kormány köteles Brezinkában a német népiskolát felállítani és a lengyel hatóságok eddigi magatartása ebben az ügyben a genfi konvenció 75. cikkébe ütközik.

A második eset Brezle község rendőrpáncsnokának és előjárójának magatartására vonatkozik. Brezleben a német iskola vezetője karácsonykor a szülők részére estét akart rendezni. A rendőrpáncsnok és az előjáró azonban tiltakoztak ez ellen és a vendéglő tulajdonosával, aki helyiségének egyik termét a németek rendelkezésére adta, közölték, hogy az estély megtartása esetén lengyel felkelőkkel szétrombolatják vendéglőjét és a vendéglőst, valamint a vendégeket véresre verik.

Calonder főbiztos a németek panaszára megállapította, hogy mindkét tisztviselő súlyosan megsértette a kisebbségi jogokat és átiratot intézett a lengyel kormányhoz, kérve a két tisztviselő eltávolítását a kisebbséglakta Felsősziléziából.

Egy erdélyi uriaszony lezüllése Budapesten.

Ügyvédektől szélhámoskodott ki apróbb összegeket, amiért letartóztatták.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Érdekes ügy került ma a főkapitányság elé, ahova egy megtévedt erdélyi származású uriaszony került. Az uriaszony, névszerint Nuszbaum Jenőné, dr. Kállay Lászlóné néven jelent meg a napokban dr. Weisz Miklós budapesti ügyvéd irodájában, ahol elmondotta, hogy férje fejérmegyei nagybirtokos, akitől különváltan él és most szeretné a férjének még 1916-ban kölcsönadott 16.000 forintot visszapertelni. Kijelentette, hogy másnap elhozza az aktákat, majd bejelentette, hogy az ügyvédnek egy másik ügyet is ad, kiküldni atyja, Gürschl János budapesti háztulajdonos hagvatéki ügyét, miután 980 millió maradt utána. Ezután azzal a kifogással, hogy nincs aprópénze, öt pengőt kért kölcsön és eltávozott. Másnap természetesen nem jelentkezett, hanem több más ügyvédet is felkeresett hasonló mesével és pénzt kért kölcsön tőlük.

A rendőrség előtt, amely az ügyvédek feljelentésére kinyomozta személyét, elmondotta, hogy Nuszbaum Jenőnének hívják. Első férjét tényleg

Kállay Lászlónak hívták, akinek Clujon két háza volt, de az asszony elkártyázta a pénzt. E váltak és félévvel ezelőtt 10.000 pengő vagyonnal Budapestre került. A pénz elfogyott, az uriaszony foktól-fokra züllött és a végén egy szerzett magának napi 5—10 pengőt. Az asszonyt letartóztatták.

Cseh—osztrák közeledés.

Seipel kancellár Bécsben ajánlja a Népszövetség székhelyéül.

Londonból jelentik: Seipel osztrák kancellár nyilatkozott prágai utjáról. A Daily Telegraph szerint a kancellár kijelentette, hogy véleménye szerint Bécs igen alkalmas lenne a Népszövetség székhelyéül. A kijelentés Genfben nagy feltűnést keltett. Bécs és Prága között minden tekintetben teljes a megegyezés, hiszen mindkét államban antifascista a közhangulat. Legutóbb a cseh sajtó a déltiroli kérdésben is támogatta az osztrák álláspontot.

A Népszövetség palotájának áthelyezése ügyében Pertinax nagy cikket ír az Echo de Parisba. Leszögezi, hogy a francia kormány semmiesetre sem járulna hozzá az áthelyezéshez, illetve ahhoz, hogy német anyanyelvű városba helyezték át a népszövetségi székhelyet. Németországban szintén erős ellenzéke van az áthelyezésnek, amely mindenkorra meghusztaná az Anschluss gondolatát s törhetetlen gátat emelne a keleti irányú német expansió törekvéseknek.

OLVASSA EL lapunk 7. oldalán ugyanezen a helyen lévő hirdetést!

Pillanatnyi rosszhangulat adta az ifju Eberlein Gusztáv kezébe a gyilkos fegyvert

Megkerült a fiatalember bucsulevele. — Szó sincs semmiféle szerelemről. — A szülők jóakarátát túlzott szigorúságnak érezte. — A fiatalembernek nincs fertőző betegsége. — Megoperálták Eberlein Gusztávot. — Mit mond a bucsulevél és mit a nővér.

(Arad, február 17.) A tragikus sorsu fiatal Eberlein Gusztáv öngyilkossága állandóan foglalkoztatja a közvéleményt. Napról-napra újabb és újabb meglehetősen fantasztikus hírek és felfedések kerülnek nyilvánosságra az öngyilkosság okával kapcsolatban, ezek túlnyomó része kitalálásnak bizonyult, mert csupán a mai napon sikerült határozottan megállapítani, hogy mért szegte halántékának a kissé ekzaltált idegzetű fiatalember a revolver csövét. Mint a kihallgatott családtagok és az ismerősök mai, újabb vallomásaiból kitűnik, az ifju

Eberlein Gusztáv több ízben említette, hogy el van keseredve, mert nem vették fel a budapesti építészeti szakiskolába. Valószínű, hogy az öngyilkosság első gondolata még Budapesten érelődött meg

enne, mert tegnap este megtalálták a fiatalember bucsulevelet, amelyben azt írja, hogy a revolvért még a magyar fővárosban vásárolta.

Tüdőbaj és elkeseredés az öngyilkosság okai.

A rapszodikus lelkű ifju azonban, hazaérkezése után — legalább látszólag — vig életet kezdett élni, revolverét elrejtette és úgy látszott, eltemette magában az öngyilkosság gondolatát. Udvargatni kezdett és szorosabb barátságba lépett egy elvált aradi asszonnyal, azonkívül melegen foglalkozott egy leánnyal is. Ezekből, így

támadt az a felfedés, hogy Eberlein Gusztáv szerelmi bánatában követte volna el az öngyilkosságot, de erre a ma nyilvánosságra került levele teljesen rácafol.

A fiatalember meghülés következtében tüdőcsúshurutot szerzett és amikor szülei arra akarták kényszeríteni, hogy foglalja el a számára kijelölt hivatali, mindig arra hivatkozott, hogy beteg és pihenésre van szüksége. Az a hír is elterjedt, hogy az öngyilkosság oka az volt, hogy Eberlein fertőző betegséget kapott és súlyos betegsége kényszerítette a végzetes tetre. Ezzel szemben orvosai kijelentik, hogy az ifjunak nincsen fertőző betegsége különben is alábbi levele erre a híresztelésre rácafol.

Eberlein Gusztáv az utóbbi napokban tényleg betegeskedni kezdett. A

tüdőcsúshuruta súlyosbodott és emiatt gyakran panaszkodott szüleinek.

De a szülők nem vették nagyon komolyan a fiu panaszát, amit különben csak akkor hangoztatott erőteljesebben, ha kényszeríteni akarták, hogy foglalja el Szántay építésznel kijelölt hivatalát. A betegség nem változtatott az ifju Eberlein Gusztáv életén és ez is megérlette a szülőkben azt a felfedést, hogy a fiu csak szimulálja a rosszulletet. Vasárnap délben aztán édesapja szigorúan ráparancsolt, hogy hétfőn reggel minden körülmények között menjen be a hivatalba. A fiatalember egy szóval sem válaszolt apjának és nem is mutatta, hogy elkedvetlenítette volna édesapja követelése. Aki jól ismeri Eberlein Gusztávot, az tudja, hogy a fiatalember erősen a hangulatok hatása alatt állott. Mint már a szanatóriumban beszélgetés közben elmondotta,

többször vette elő ágydeszkájára rejtett revolvert és ilyenkor mindig arra gondolt, hogy öngyilkos lesz.

Ez az öngyilkosság is tulajdonképpen egy hangulat következménye volt.

Az öngyilkos fiu bucsulevele.

Jellemző erre az a bucsulevél, amit tegnap este találtak meg véletlenül, Eberlein Gusztáv ágyneműje alatt. A levelet egy álmatlan éjszaka után, hétfőn reggel, közvetlenül az öngyilkosság előtt írta meg. A levél a szülőket rendítette meg legjobban, akik imádják gyermeküket és mindent

elkövetnek, hogy a fiu jövőjét biztosítsák. A levelet,

amelynek kusza sorait ceruzával írta, borítékba zárta és elrejtette az ágynemű alá. Azután elővette revolverét és elkövette meggondolatlan cselekedetét. A tegnap este megtalált levél, amely világosságot derít végzetes tette, a következő:

„Kedves szülem! Nem bírom el ezt a viszontagságos életet. Agyonlöttem magamat. Halálomnak a megnevezés és a túlszigorúság volt az oka. Ugy bántak velem, mint egy kivert kutyával. Azt akarták, hogy dolgozni menjek, nem hitték el, hogy beteg vagyok. Én mindent megbocsátok.”

Valószínű, hogy az eddig megirt levelet ezután borítékba zárta, de később eszébe jutott, hogy édesanyjának külön ír. A borítékban látható volt, hogy előzőleg már leragasztotta azt, majd ismét felhontotta s így folytatta a levelet:

„Édes anyukám! Nem is hiszi, hogy mennyire fáj nekem az eset. Eldobom magamtól az életemet, bocsásson meg érte és ne okolja magát, mivel semmiben sem hibás.”

A revolvert, amellyel agyonlöttem magamat, Budapesten vásároltam. Az isten segítse magukat és őrizze meg testvéreimet minden rossztól, hogy boldogabbak legyenek, mint szerencsétlen fiuk Gusztáé.”

Igy derült teljes világosság ma a tragikus sorsu ifju ember kétségbeesett cselekedetének igazi indítókára. Különben Eberlein Gusztávon ma délben

dr. Vicas Gyula aradi szemorvos szemoperációt végzett. A műtét sikerült és remény van arra, hogy a fiatalember visszanyeri látását. A beteg ágya mellett virrasztanak állandóan a szülők és testvérek. Az aggódo család, kétségbeesetten lesi minden mozdulatát és aggódova érdeklődik az orvosoktól, akik még a mai napig sem tudnak határozott választ adni, csupán annyit állapítottak meg, hogy ha nem jönnek közbe komplikációk, úgy a fiu megmenthető az életnek.

Ha öntudatra tér a szerencsétlen ifju, állandóan édesanyját hívja és sebesült nővérét akarja látni.

Az aradi cukorgyár elleni panaszok elhangzottak a kamarában is.

(Az Aradi Közönség bucsuresti-i tudósítójának távirata.) A kamara tegnapi ülésén Beller Hans, Arad és Aradmegye kisebbségi képviselője interpellációt terjesztett elő az aradi cukorgyár elleni vádak ügyében, amikkel lapunk egyik régebbi számában már foglalkoztunk. Beller Hans részletesen ismertette azokat a panaszokat, amik különösen az aradi cukorgyár repaátvevőit érintik. A termelők ugyanis a Mezőgazdasági Kamaránál is panaszt emeltek amiatt, hogy a cukor-repaátvevők nagy levonásokat eszközölnek, sőt azt is felhozták, hogy az átvételnél meghamisított mázsával mérték volna le a repaquantumokat. Mindeme panaszok ismertetése után Beller arra kérte a pénzügyminisztert, kihez az interpellációt intézte, hogy lépjen közbe abban az irányban, hogy a parasztok a visszamaradt repahulladékhöz

Megjelent Románia 1828-as címtára!

Ára 3000 lel. Kapható: Rudolf Mosse r. t. aradi fiókjánál Arad, Str. Alexandri (Salac-u.) 1. Telefon: 132. Ugyanott: Németországi, Lengyelországi, Magyarországi, Ausztriai, Franciaországi és Angliai címtárak.

A nővér nyilatkozik a fiu tragédiájáról.

A déli műtét után injekciót kapott, amelynek hatása alatt késő estig mély álomba merült. Mint jelentebb is említettük, elterjedt a hír annak is, hogy a fiu öngyilkosságának oka fertőző betegsége lett volna. A szülők a hír vétele után felkérték a Posgay-szanatórium orvosait, hogy vizsgálják meg gyermeküket. Az orvosi vizsgálat a déli előtt folyamán történt meg és annak eredménye megnyugtatta a szülőket, mert az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a

fiatalember mentes minden fertőző betegségtől.

Ma délután alkalmunk volt beszélgetést folytatni Eberlein Gusztáv nővérel. A Posgay-szanatóriumban, beteg fivérének szobája előtt találtuk meg. Arca sápadt. A virrasztás, a gond és az aggodalom nyomai látszanak rajta. Nem szívesen nyilatkozik.

— Hiszen annyit foglalkoztak velünk a lapok — mondotta — és nagy szomorúságunk mellett még olyan híreket is kürtöltek világgá, amelyek csak fokozzák fájdalmunkat.

Kérésünkre mégis elmondja, hogy fivére november végén jött haza Budapestről. Akkor látható volt rajta, hogy szomorkodik, mert nem vették fel a szakiskolába. Különben a legjobb fiu volt; kedélyes, kedves, tréfálkozó, az utolsó napig.

— Tudom, hogy levelet írt öngyilkossága előtt — folytatja — de

előttünk még ma is rejtély, hogy mért akart a halálba menni. Valószínű, hogy pillanatnyi rosszhangulat volt az egész,

mert az utolsó este is kedélyesen beszélgetett. Amikor másnap megtörtént a tragédia, ami megrendített, beteggő tett bennünket, az első izgalom lecsillapulása után, mindnyájan talány előtt állottunk. Miért? ... ezt kerdeztük egymástól. Ma azt hálloftuk, hogy fertőző betegsége van. Édesapám azonnal felkérte az orvosokat, hogy vizsgálják meg és a vizsgálat megnyugtató volt, mert Gusztáéből a szempontból teljesen egészséges.

Többit nem beszél. Aggódo szemekkel néz fivére szobája felé, halkán kinyitja az ajtót, bucsut int kezével és eltűnik a nyolcas számú szobában, ahol Eberlein Gusztáv fekszik mozdulatlanul és ágya felett viaskodik az élet és a halál.

Az aradi cukorgyár elleni panaszok elhangzottak a kamarában is. Arad kisebbségi képviselőjének interpellációja a pénzügyminiszterhez. — Nem engedik el a jégkárosultak adóját.

ingyen jussanak hozzá. Felszólalása második részében Beller az aradmegyei jégkárosultak siralmas helyzetét tárta fel a kamara előtt és arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a jégkárosultak ezévi adóját engedje el.

A pénzügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra és megígérte közbenjárását abban az irányban, hogy a parasztok a repamaradványhoz ingyen jussanak hozzá. A jégkárosultak ügyét illetően kijelentette a pénzügyminiszter, hogy hajlandó a károsultak részére március végéig fizetési halasztást adni, az adókat részükre elengedni azonban nem áll módjában. Ami pedig a cukorgyár ellen emelt vádakot illeti, intézkedni fog, hogy a miniszterium illetékes közegei a panasz dögában megindítsák a szükséges vizsgálatot.

APOLLO

SZOMBAT

A HALÁL

Egy leány
izgalmas kálváriája a kalandorok hálójában
7 nagy felvonásban.

ÁRNYÉKÁBAN

Főszerepben:
WERNER KRAUSS
ERNA MORENA
ANGELLO FERRARI

Vasárnap szenzációs Matiné-műsor 5, 10 és 20 L. helyárak

JÖN! RÓKAÚT JÖN!

H I R K K.

... és az aradi bankból újra kávéház lesz.

Amennyit a kerék föl, ugyanannyit le. — Hogyan változott a konjunktúra világa Aradon.

(Arad, február 17.) Még talán sohasem igazolódott be valamely tétel helyessége annyira, mint ezé, épen most, a szomorú években. Néhány esztendővel ezelőtt, amikor megszédültek a fejek a felfelé rugó kerékküllőkbe kapaszkodottakon és valami mély áhitattal ejtették ki ezeket a neveket: Bosel, Castiglioni, Heim Jacques, sokan kiáltották mámorosan világgá, hogy vége minden gazdasági törvényszerűségnek, hull az arany, a hazardörök és konjunkturalovagok diébe. Önmagukat is megnyugtatták egy kocsit ezzel és növelték a meg gondolatlanok seregeit, a kerék pedig örömrivalgások, diadalordítások között haladt irtózatos gyorsasággal és vitte a beléjecsimpaszkodókat fel, elképzelhetetlen magasságokba.

Bomlott, lázas idők voltak, amikben tanácstalanul állt és tétovázott a mindennapi ember. Még az uccák képe is megváltozott. Sorba tűntek el a kávéházak a forgalmas sarkokról (jó pénzt adtak értük) és ragyogó cégtáblák hirdették, hogy a régi mulatások és pezsgőzések helyén bank ötötte fel tanyáját és rövidlátó könyvelő szorgoskodik a sűrű számsorok közt a régi szeparében. Másutt pompás üzletek fozlalták el a szelid romantikájú dominókalókat és így történt, hogy Aradon is csupán két komolyabb kávéház maradt meg, a többi bankká vagy üzletté változtatta át az akkor még mindenható konjunktúra. Az emberek lassan hozzátörődtek ehhez is, hiszen az ember a legnagyobb megszokó az összes élőlények között.

De aztán valami különös történt. Illetve nem is különös, inkább természetes, de azokban a fordított időkben a természetellenes látszott normálisnak és viszont. Az történt, hogy a kerék forgott tovább és a küllőkbe kapaszkodottak egyszerre csak zuhanni kezdtek a legmagasabb pontról lefelé. És zuhantak egyre jobban elképzelhetetlen mélységekbe, talán egészen a fegyházig. Most pedig ott tartunk, hogy az uccák képe megint megváltozik. — Most a nemrég keletkezett bankok és túrnyogó üzletek adják vissza helyüket a kávéházaknak és nemsokára ismét selymes, pajzán dámszák a pezsgőt férfilekben, nevelve ott, ahol pár nappal ezelőtt a könyvelő bogarászott, vagy a segéd ácsorgott hiába. A különbség csak annyi lesz, hogy most majd a jazz fog rikoltolni a diszkrét benyúló előtt... akkor pedig a cigány húzza.

A kerék örök és forog, még csak elérzékenyülni sem lehet rajta, sőt öröm is áll a házhöz. Sőt örömtől jön az állás: nemcsak a Stern-bankházból lesz újra kávéház, hanem még két másik üzlet helyén is kávéház nyílik. Nem kell most már aggódní szombaton és vásárnap, hogy nem akad hely számunkra a kávéházban, mint eddig. Az ötben majd csak jobban elérünk, mint a kettőben. És meg tesszik látni, milyen elvárások lesznek a „tájak” mindenütt. Még a széklet is meg fogják törtülni, ha betövedünk lokáljainkba. Egy kicsit másképp lesz, mint ahogy most van. A vendég megint becses lesz. Most?... Néha sok is van belőle. Hiába: néha még jó is, hogy a kerék forog.

Fóty Ernő.

— Sándor szerb király Brüsszelben. Brüsszeli jelentik: Sándor szerb király, a közeli napokban Brüsszelbe jön, a belga királyi pár meglátogatására.

— A Jugoszláv királyné Bucarestben. Bucarestből jelentik: Mariaora jugoszláv királyné Dusan és Tomislav hercegekkel együtt csütörtökön a fővárosba érkezik.

— Hírek Heana hercegnő közeli eljegyzéséről. Bucarestből jelentik: A Lupta Heana hercegnő közeli spaayországi utazását bizonyos eljegyzési tervekkel hozza kapcsolatba, amelyet Beatrix spanyol infanszó készített elő. Egyelőre még diszkréción fedik ezeket a terveket.

— Halálozás. Kis Lajos nyug. aradvármegyei árvaszéki elnökhelyettes folyó hó 17-én Aradon 77 éves korában elhunyt. Temetése vásárnap délután 4 órakor lesz a Piata Sít. Sava (Kelemen-tér, Szerb-palota) 7. számú házból.

A steglitzzi dráma hőse megbetegedett.

Krantz idegrendszere összeroppan. — A filmgyárak nem játszatják le a botránypört.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Egyre valószínű, hogy a steglitzzi dráma ügyének tárgyalását nem folytatják szombaton. Az orvosok, akik Kranz Pált megvizsgálták, egyhanguan úgy nyilatkoztak, hogy a fiú idegrendszere nem bírja a további tárgyalásokat. Ma törvényszéki orvosszakértőt küldtek ki állapota megvizsgálására. A schönebergi kórházban megvizsgálták és megállapítást nyert, most már hivatalosan is, hogy Krantz képtelen a tárgyaláson való megjelenésre. Vizsgálati fogsága alatt súlya abnormálisan csökkent a

gyenge táplálkozás és erős dohányzás következtében.

Ma meglátogatta a Batalembert dr. Frey, lemondott védője, aki — hír szerint — ismét átveszi a védelmet dacára annak, hogy maga is súlyos beteg. A steglitzzi dráma megfilmesítéséről szóló hírekkel kapcsolatban a német filmgyárosok szövetsége nyilatkozatban leszögezi, hogy nem csinálnak filmet a botránypör hőseivel, ugyanakkor pedig a filmkölcsönzők egyhanguan elhatározták, hogy nem vállalnak el hasonló tárgyú filmeket kikölcsönzés céljából.

Dón kózák kórus

február 23.

egyetlen aradi hangverseny a Kulturpalotában. Jegyek Sándor Ferenc könyvkereskedésében Aradon.

— Békéltető tárgyalások a kizárt német fémmunkások ügyében. Berlinből jelentik: A fémmunkások ügyében megindított tárgyalások amennyiben eredménytelenek lesznek, a munkaügyi miniszter hivatalból indítja meg a békéltető tárgyalásokat, amelyeknek határozata mindkét félre kötelező lesz. A munkások kilencven pfenning órabért követelnek az eddigi 75 helyett és a munkaadók 78-at akarnak adni.

— Magyar földet visznek a newyorki Kossuth-szobor alá. Budapestről táviratozzák: A newyorki Kossuth-szobor leleplezésénél az összes magyarországi egyházak hivatalosan képviseltetik magukat. A magyar főváros ajándékát Sipőcz polgármester adja át a newyorki polgármesternek. A magyarországi városok és vármegyék földjeiből kis zsákokban visznek a leleplezésre és azokat a szobor talpzata alá helyezik.

— Nagyarányu előléptetés az aradi postán. Bucarestből jelentik: A postaigazgatóságok előléptető bizottsága az elmúlt napokban több napon át ülésezett, amelyeken az ország összes postalagazgatóságának kebelében történt előléptetéseket tárgyalták le. Nyolc ezer előléptetés történt, amelyek közül nagyon sok esik az aradi kerületre. A neveket a hivatalos lap fogja közölni. Az összes altisztek, akiknek előléptetése esedékes volt és különös kifogás alá nem estek és magasabb fizetésük fedezéséről már gondoskodás történt az állam 1928. évi költségvetésében. A magasabb rangosztályú tisztviselők előléptetését a minisztérium approbálta.

További versély.

— Apuka, a Jancsi eltörte az üveget és a szpiritusz ráőrlött az anyuka hajára.

— Az isten szerelméért...!

— Ne ijedj meg apuka, mert anyuka a könyháiban volt, a hája pedig a hálószobában a nachtkaszlin.

— Megszökött egy tolvaj cseléd. Orvala Karolina aradi lakos feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy Siter Rozália nevű cselédleánya megszökött és nagyobb összegű pénzt és ékszert magával vitt. A tolvaj cseléd kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Vihar dühög Németországban. Hamburgból jelentik: Középnémetországban heves viharok dúrnak, amelyek jelentékeny károkat okoztak.

— Little Titch meghalt. A régi idők leg-híresebb humoristája, Little Titch, 65 éves korában, Londonban elhunyt. Az angol humor szinte összenőtt Little Titch nevével. Hosszu évtizedek alatt a groteszk megjelenésű angol emberke félméteres cipővel, rozant ruhájával, kopottas kalapjával Chaplin elődje volt; az egész világot megnévetette. Mikor aztán eltűnt a kullisszák mögé, levetette a sikert hozó rongyokat és elegáns, nagyvilágot élő urrá változott, aki a legszebb görkők kíséretében mulatozott a világvarosok előkelő hoteljeiben. Az idők és ízlések változásával Little Titchnek csak a neve és pénze maradt meg, most pedig már csak emléke él a világ egyik legnagyobb bohócának.

— Nyári zivatar vonult el ma éjjel Arad felett. Ma este tíz óra után hatalmas záporosóvel kísért szélvihar vonult végig Arad felett. A nyári zivatarra emlékeztető vihar, különösen a külvárosokban jelentős károkat okozott, ahol számos háznak a tetejét rongálta meg.

— Betiltották az uccal favágást. Aradváros vezetőségéhez ma átirat érkezett a rendőrségtől, amely kéri a város vezetőségét, szüntesse be a város területén az uccákon való favágást, amely nemcsak elviselhetetlen lármat idéz elő, hanem a közlekedést is akadályozza. A rendőrség átirata nyomán a város vezetősége ma rendeletet adott ki, hogy csak az udvarokban szabad fát vágatni, ha pedig nem áll megfelelő udvar rendelkezésre, esetenként engedélyt kell kérni a várostól arra, hogy az uccán lehessen vágni a fát. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

„BERLIET”
4 és 6 hengeres
személyautók 16 típusban.

A montecarloi nemzetközi versenyen második díjat nyert.

Teherautók

1000 kg.-tól 10.000 kg.-ig.

Dunlop gummik és egyéb autóalkatrészek

„ROMAG” Keresk. Vállalat Arad,

Strada Horia (Széchenyi-ucca) 2.

Telefon 672.

107

— A magyar Rádiószövetség tiltakozik a prágai vádak ellen. Budapestről táviratozzák: A rádiótársaságok uniójának prágai ülésén elhangzott támadásokra a Magyar Rádió Társaság közli, hogy valótlán az, mintha a magyar rádió bármikor a szomszéd államok polgárainak izgatására, vagy a szomszéd államok becsületét támadó közleményeket adott volna le. Természetesen, hogy a magyar külpolitikával kapcsolatban lévő híreket és újságcikkeket rádión is továbbítsák. Ennek fogva az ugynevezett Kothermere-akció híreit is leközi a magyar rádió.

— Szerencsétlenség egy földalatti vasútépítésnél. Newyorkból jelentik: Tegnap a földalatti vasút munkálatai közben két ház omlott be. Eddig tíz holttestet húztak ki a romok alól.

— Holnap reggel kivégzik az adonyi gyilkost. Székeshérvárról jelentik: Jelentették, hogy Steirer Jánost, a kétszeres adonyi gyilkost ma kivégzik. A kivégzés azonban halasztást szenvedett, miután Gold Károly, az általmi ítéletvégrehajtó, csak keson kapta meg a kivégzésre vonatkozó ügyészégi utasítást, amely szerint ma reggel kellett volna jelentkeznie a székeshérvári ügyészségen. A halálos ítéletet holnap reggel hajtják végre.

— **Házasságok.** Friss Manó (Arad) és Iványi Joli (Budapest) f. hó 19-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket Oradeán (Nagyváradon). (Minden külön értesítés helyett).

Papp Teruska és Dvoratsek Béla üvegyáros (Beliu) vasárnap tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Solymosán Erzsébet és Kauten Lajos ma délután 7 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomában. (Minden külön értesítés helyett).

— Aki még a tolvajt is meglolja. Érdekes keltős tolvajlás volt ma délután Aradon. Göckel Alfréd, az aradi Dréber-étterem tulajdonosának, még decemberben ellopták kerékpárját. Ma délután Göckel a városháza egyik oszlopának támasztva, meglátta ellopott biciklijét. Egy fiatalember akart felújíni rá, akit átadott a posztoló rendőrnek. A fiatalember elmondotta, hogy varjasi lakos és a kerékpárt tegnap vásárolta egy aradi asztalossegéd-től. Meg is mondotta az asztalossegéd nevét. Az illetőt még az esti órákban előállították és azt az érdekes vallomást tette, hogy a kerékpárt tényleg ő lopta el decemberben, de tegnap meg tőle lopták el a loptott biciklit. A szembesítés alkalmával a varjasi fiú beismerte, hogy a kerékpárt nem vette, hanem lopta az asztalossegéd-től. A kerékpártolvajt és annak tolvaját letartóztatták és holnap ásztállítják őket az ügyészség fogházába.

Gramophonok és lemezek óriási választékban Hegedüs-cénnél

— **Elfogott katonaszökevény.** Az aradi államrendőrség ma letartóztatott egy Aszódi Béla nevű, régen körözött katonaszökevényt, aki Bucurestiből szökött meg, ahol hasonló büntetés miatt két évre volt elítélve. Átadták a katonai hatóságoknak.

— **Női holttestet fogtak ki a Marosból Rovinénél.** Jelentették ma az ügyészségen, hogy Rovine község határában, a Marosból egy oszlásnak indult női holttestet fogtak ki. A holt személyazonosságát nem lehetett megállapítani, mert semmiféle írást nem találtak rála. A vízbe fullt szerencsétlen nő korát úgy 25—30 év körülnek becsülik, ruházata szegényes, lábán fekete posztócipő. Valószínű, hogy öngyilkosságot követett el. Az ügyészség elrendelte a vizsgálat lefolytatását.

— **Szabadiábra helyezték a budapesti kommunista összeesküvés két gyanúsítottját.** Budapestről jelentik: A napokban leleplezett Lándor-féle kommunista szervezkedés ügyében a vizsgálóbíró a letartóztatott Róth Lilit és Fürst Zoltánt szabadiábra helyezte, míg Lándor Bélát és Fodor Jánost letartóztatásban hagyta, az állami és társadalmi rend felhagyására irányuló büntetést. Róth Lilit és Fürstöt a Mosonyi-ucai tonlocházba vitték, ahol döntenek további sorsuk felett.

— **Az Egyesült Bank elleni vádak cáfolata.** Megirtuk a napokban, hogy Muntean György tiszosarai (temesvári) lakos terjedelmes feljelentést adott be az aradi ügyészségen, a megbukott aradi Egyesült Bank vezetősége ellen, amelyet a borossebesi téglagyár r.-t. körüli állítólag elkövetett súlyos visszaélésekkel vádol meg. A gőztéglagyár ügyvezető igazgatója, Bernstein Manó, ma annak közlésére kér fel bennünket, hogy a feljelentésben foglalt vádpontok közül egyetlen egy sem felel meg a valóságnak, annál is inkább, mert a vállalat üzletvezetése a legnagyobb rendben történt, amiről a vállalat könyvei tanuskodhatnak s a téglagyár teljesen független vállalat az Egyesült Banktól.

— **RÁDIO-MŰSOR.** Szombat, február 18. Wien—Grác. 20. Operaelőadás. — Berlin. 22.30. Táncczene. — Boroszló. 16.30. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 22. Táncczene. — Leipzig. 22.15. Szórakoztató és táncczene. — Milano. 23. Kamarazene. — München. 19.30. Zenekari hangverseny. — Nápoly. 17. Clasa Spinelli énekesnő hangversenye. — Pozsony. 19.30. Operaelőadás. — Prága. 22.05. Hangverseny. — Róma. 20.45. Operaelőadás. — Stuttgart. 23. Táncczene. — Budapest. 9.30. 12.

Benes lehetőnek tartja a békerezviziót.

Locarno keretein belül hajlandók vagyunk megegyezni a magyarokkal.

Prágából jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter ma nyilatkozott a londoni General Press munkatársának. Kijelentette, hogy nem új titkos politikát, ezt már megmondotta a magyaroknak is.

— **Feleletet** — mondotta — békében vagy ellenségeskedésben akartok-e velünk élni. Ha békét akartok, tárgyaljuk meg. A békeszerző-

dés revíziójának csak két útja van, a törvényes és a megegyezéses. Az előbbi részünkről lehetetlen, mert nem vagyunk egvedül. Rajtatok áll tehát válaszolni kérdéseinkre és alapot találni a megegyezésre, amelyre — Locarno keretei között — hajlandók vagyunk.

A nyilatkozat politikai körökben nagy fel-tinést keltett.

A görög katolikusok éles harca a kultusz-törvény ellen.

Suciu balázsfalvi érsekmetropolita nyilatkozata. — Módosítás alá kerül a törvénytervezet.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának telefonjelentése.) Az új kultusz-törvénytervezet ügyében állandó-sulnak az izgalmak. A görög katolikus egyház erős harcot indít a kultusztervezet ellen, főleg annak a 41-ik szakasza miatt, amely kimondja, hogy abban az esetben, ha a hívőknek legalább 50 százaléka más vallásra tér át, úgy az egész parókia és a templom az újonnan felvett vallásfelekezett tulajdonába megy át, míg az átlépett hívek kötelesek a régi vallás mellett kitartó hívek részére új templomot és paplakot építeni. A görög katolikus papság tiltakozik ez ellen a rendelkezés ellen s azt hangoztatja, hogy a törvénytervezet ellentmond a jogi személyiségről szóló régebbi törvénynek, amely kimondja, hogy a vagyon az illető jogi személyiségé, tekintet nélkül arra, hogy annak hány tagja van, vagy marad. A parókiák jogi személyiségek és ha valaki kilép a hit-közsegből, a vagyonból semmi követelni valój-sincs. Ami azt az intézkedést illeti, hogy az áttért hívek templomot építsenek a hitűkhöz ragaszkodó hívek részére, ebben a klérus burkolt célszót lát, amely odairányul, hogy a megmaradt hívek az új templom felépüléséig a régit látogassák, amelyben már az új vallás szertartásai szerint végzik az istentiszteletet

és esetleg arra kerülhet sor, hogy a megmaradtak is kilépnek. Tegnap értekezlet volt Suciu balázsfalvi görög katolikus érsek lakásán a törvénytervezet ügyében. Az értekezlet után az érsek nyilatkozott a Cuvantulnak és kijelentette, hogy értesülése szerint még koránt sem készült el a törvénytervezet. A saját személyét illetőleg leszögezte, hogy meg fogja védeni egyháza és népe érdekeit. Az interjú további során a metropolita megcáfolja azt a hírt, hogy az egyesült egyház főpapjai lemondással fenyegetőznek a kultusz-törvényjavaslat miatt. Valamennyien meg fogják tenni kötelességüket lelkiismeretük szerint, az egyház és a nemzet irányában.

A kultusz-törvénytervezet iránt maga Bratianu Vintila miniszterelnök is nagy érdeklődést tanúsít és megbízta Bratianu Bebe államtitkár, lépjen érintkezésbe a görög katolikusokkal. Az államtitkár Frentiu nagyváradi görög katolikus püspökkel, míg Lapedatu kultuszminiszter Dolci pápai nunciussal folytatott tárgyalásokat a törvénytervezet ügyében. Beavatott körök értesülése szerint a tervezet módosítást szenved, miután illetékes helyen teljesíteni akarják a görög katolikusok kíván-ságait.

Jön:

Szent hazugság

APOLLO
Mindszenty Mária

és 15. Hírek, közgazdaság. 20. Zongorahangverseny. 21.45. Cigányzene.

Aki elfoglalta a Margit-köruti fogházat.

A magyar törzsermestereből román kapitánnyá avansált Vajk Jenő a budapesti törvényszék előtt.

Budapestről jelentik: Ma állott a büntető-törvényszék előtt vasvári Vajk Jenő, aki magyar törzsermestereből román századosá avansált és egy század katona élén elfoglalta a Margit-köruti fogházat. Még 1919. augusztusában történt az eset: Vasvári-Vajk a kommun előtt rablásért és zsarolásért ült, majd vörös katona lett. Amikor a román hadsereg Budapestre vonult be, ajánlatot kapott egy román őrnagytól, hogy foglalja el a Margit-köruti fogház épületét, amelyben sok fegyvert sejtének és századosá nevezik ki. Vasvári-Vajk egy század élén ellenállás nélkül el is foglalta az épületet és megkapta kinevezését. A tárgyalás folyik.

Fegyencek gyűjtötták fel az ochele-mari fogházat.

egyetlen elítéltnak sem sikerült elmenekülnie. — Az őrség ijesztő sortűzet adott le

Bucurestiből jelentik: Az ochele-mari fegyencetelepen történt hatalmas tüzeset ügyében, — amelyről már részletesen beszámoltunk — a vizsgálat újabban megállapította, hogy a tüzet a fegyencek idézték elő, nyilván abból a szándékból, hogy a tűz okozta nagy zürzavarban megszökhessenek. A vizsgálat so-

rán eddig három fegyencet vettek gyanuba, kik azonban tagadják, hogy ők követték volna el a gyújtogatást. A fegyencetelep igazgatósága különben ma hivatalos kommunikét adott ki, amelyben közli, hogy a tüzeset alkalmával egyetlen fegyencnek sem sikerült megszökni. Többen ugyan megpróbálták, hogy cellájukból kitörjenek, a fegyőri szolgálatot teljesítő katonaság azonban ijesztéssel sortűzet adott le a levegőbe, mire a fegyencek lemondtak a szökésről. A kárt egyébként másfélmillió lejre becsülik.

A „Der Tag“ a cseh kormány szolgálatában.

A sikkasztással vádolt szerkesztő ártatlan, de leleplezték a lap titkos pénztárát.

Bécsből jelentik: Érdekes ügy foglalkoztatta a bíróságot. Az Arbeiterzeitung annak idején sikkasztással vádolta meg Schulzot, a Der Tag volt szerkesztőjét. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy a volt szerkesztő ártatlan, azonban a tanúhallgatások során igen érdekes dolgokra derült napvilág. Kitént ugyanis, hogy a Tagnak volt nem nyilvános pénztára is, amelybe 137.500 schilling folyt be a prágai külügyminiszteriumtól, illetve Jarosch sajtóosztályi főnöktől és Hajek miniszterelnöki sajtófőnöktől. Kitént az is, hogy a lap formális szolgálati szerződést kötött a cseh kormánnyal, amelynek nevében a szerződést a nevezett két sajtófőnök írta alá.

Ha még nem előfizetője lapunknak, rendelje meg ma az „Aradi Közlöny“-t.

E hó végéig ingyen kapja, az előfizetést csak március 1-től számítjuk.

A feldarabolt Kodelka felesége meg akarja nevét változtatni. Egy különös karrier felszökkenése és lezuhanása. — A Léderer-gyilkosság érdekes utóhullámai.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Három évvel ezelőtt történt, hogy Léderer Gusztáv csendőrfőhadnagy feleségével együtt borzalmas módon meggyilkolta és feldarabolta Kodelka József budapesti hentesmestert, miután együttesen kirabolták a szerencsétlen embert. Évek óta nem volt ilven szenzációja Magyarországnak, mint ez a gyilkosság, de a világsajtó is rendkívül érdeklődött a hihetetlenül kegyetlen hüncselekmény iránt és a legnagyobb világlapok oldalas cikkeiben számoltak be a Léderer-ügyről. Léderer Gusztáv azóta elvette földi büntetését. Másfél évvel ezelőtt felakasztották a Margit körüti katonai fogház udvarán. Felesége, a rossz szellem, aki valójában felbujtotta férjét a gyilkosságra, a márianosztrai fegyházban tölti ki a reá szabott életfogytiglani fegyházbüntetést és legújabbal azzal a tervvel foglalkozik, hogy perújítást kér, mert ártatlannak érzi magát. A koronatanu (férje) már nem él és miként a tárgyalás során is mindent férjére akart tolni, minden bizonnyal most is ezt akarja megtenni.

A borzalmas gyilkosságot követő hónapokban alig volt Budapesten ismertebb név, mint a Lédereré és a Kodelkéé. Ezt a körülményt nagyszerűen értékesítette anyagilag Kodelka válófélben levő felesége, aki női zenekart szervezett és annak élén eleinte harmadrendű, majd pedig másodrendű kávéházakban játszott. A zene csapnivalóan rossz volt, de Kodelkáné vonzott. Mindenki látni akarta a feldarabolt hentesmester feleségét és mindenki az ő szájából akarta hallani az új slágert:

A Dunában uszik egy fej,
Kodelka vesztette el.
Szegényke megjárta,
Léderer levágta
Hollári, hollári hó.

Volt valamelyes pikantériája annak, hogy éppen Kodelkáné énekelte a maga cérnavékony hangján a kis dalt és nem is lehetett azon cso-

Irodalom és művészet

* **A színház heti műsora.** Szombat: A szerelem rózsái, énekes és táncos revü. (B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Muzsikus Ferkó, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Az aradi román dalárda hangversenye. Este 9 órakor: A szerelem rózsái, énekes és táncos revü.

* **Az Armonia dalegylet dalestije.** Ma este zsúfolt ház előtt tartotta az aradi Armonia dalegylet dalestijét, pompás siker jegyében. A műsor első számaként Goethe—Niels W. Gade művét: a „Craiasa ielelor“-t adta elő a dalegylet, nagyszerű felkészültséggel. A szólóban Sepetan V. kisasszony (szoprán), Boney I. urasszony (mezzoszoprán), Lipovan Atanasiu (bariton), csillogtatták kvalitásukat. Utána Banu Lucia kisasszony a Parasztbecsület-ből, Lolet áriáját énekelte, kitűnő szopránján, majd Brediceanu egy doináját adta elő hatalmas sikerrel. A zongorakíséretet Stoinescu M. látta el precízen. Ezután a „Craionu“ nemzeti jellegű operett következett, amelynek szövegét Vasile Alexandri, a zenéjét pedig Ciprian Porumbescu írták. A hangulatos operettben P. Luca, V. Sepetan kisasszonyok, A. Tripon, V. Barbulescu, V. Glodeanu, I. Schiopu játszották a főbb szerepeket, sok igyekezettel és tapsos sikerrel. A zenekart Lipovan János karmester kitűnően dirigálta. A rendezés munkáját Sotirescu Constantin végezte kifogástalanul. A közönség sokat tapsolt és a szereplőket számtalanszor szólította a lámpák elé. (*)

* **Az aradi színházi iroda hírei.** Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 órai kezdettel a tavalyi szezon legnagyobb sikerű operettjénél, a „Muzsikus Ferkó“ kerül színre félhelyárak mellett. A Muzsikus Ferkó szereposztása elsőrendű és bizonyos, hogy zsúfolt nézőtér fog gyönyörködni a nagyszerű előadásban. — Délután 6 órakor az aradi „Armonia“ román dalárda megismétli pénteken rendezett nagy-sikerű és nívós hangversenyét. Este 9 órakor harmadszor játszik a példátlan sikerrel be-

dákozni, hogy Kodelkáné játszotta a primet. Kodelkánének nagy konjunkturája volt: egyremásra kapta a legjobb ajánlatokat. Valóság-gal hevert előtte a pénz, csak le kellett hajolni érte. Minden konjunkturának azonban vége szokott lenni. Multak a hónapok és jött a Léderer Amália-féle gyilkosság. A Léderer-ügyet elhomályosította a nagy kurtizán meggyilkolásának ügye. Kodelkáné kezdett már nem sláger lenni, a másodrendű kávéházakból visszakérült a harmadrendűekbe, onnan az éjszakai zuglokálokba, végül pedig egy Népszínház-uccai korcsmában muzsikált az éjszakai festett arcú leányainak és unottarcu barátainak.

A Kodelka név vonzóereje azután idővel teljesen megszűnt és Kodelkáné inkább tehernek, mint előnynek érezte ezt a nevet. Sulvos ballasztként nehezedett reá feldarabolt férjének neve, rossz vicceket gyártottak róla és Kodelkáné egyszerre úgy érezte, hogy vagy vissza kell ülnie a varrógép mellé vagy valami új trükkel kell magára terelni a közönség figyelmét. Kodelkáné az utóbbihoz folyamodott. A napokban kérvényt nyújtott be a belügyminisztériumhoz, amelyben névváltoztatási engedélyt kér. Terjedelmes beadványában rámutat arra, hogy a Kodelka név annyira közismert, hogy szinte megbélvezetté teszi őt ennek a névnek viselése. Ezért Kolozsvári névre szeretné magát átkeresztelni. A furcsa beadvány ügyében még nem döntött a belügyminisztérium, de valószínű, hogy a névváltoztatási kérelem nem fog kedvező elintézkedést nyerni, mert a névváltoztatások és névmagyarosítások terén a belügyminisztérium nagyon rigorózus álláspontot foglal el.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a Kodelka-ügy egyetlen szabadlábban lévő szereplője: Léderer Sándor, a felakasztott Léderer Gusztáv öccse, kit a bíróság a bűnpártolás vétsége alól jogerősen felmentett, értesülésünk szerint elköltözött Budapestről és jelenleg Pozsonyban él.

mutatott látványos revüt, a Szerelem rózsáit ugyanabban a pompás szereposztásban, amelyben a csütörtöki premiéren megalapozta a darab sikerét. — **A krétakőr.** Aligha készült lázasabban az aradi színház prózai együttese premiére, mint Klabund világhírű legendájának, a Krétakörnek jövő heti bemutatóelőadására. Nap-nap mellett folynak a próbák az ötfevonásos legendából, amelynek olyan elsőrendű a szereposztása, hogy már ez is előre biztosítja a sikert. Mészáros Béla, aki hatalmas munkát végez a rendezéssel, a szerelmes királyt játsza. A szegény leány szerepe Pallay Mancinak jutott, az intrikus nőt Fekete Irén személyesíti, a forradalmárt Jávor Alfréd viszi színpadra, Kallós József a rettenhetetlen bírót, Jung János a szeretőt, Kun Dezső a megmérgezett férjet, Károly Klári az anyát és Kiss Mariska a babaasszony hálás szerepét játsza. Valamennyi szerep kabinetfigura és alkalmat ad a színészeknek egyéni alakításra.

* **Irodalmi előadás a Munkás Otthonban.** Parait Istrate-ról tart szombat esti 8 órai kezdettel előadást Ion Mehedinteanu bucuresti-i újságíró, akit szoros barátság fűz évek óta a Kyra Kiralina világhírű szerzőjéhez. Ez a körülmény különös érdekességet ad Mehedinteanu előadásának, amely román nyelvű lesz.

A megtért tolvaj.

Egy Brassóban elfogott zsebmetész önként bevallotta, hogy a vonaton kifosztott egy aradi urat.

(Arad, február 17.) A brassói rendőrségtől ma érkező átirat érkezett ma délelőtt az aradi államrendőrséghez. Az átirat elmondja, hogy a brasovi rendőrség letartóztatott egy Ninci Péter nevű embert, aki a városban és a környéken rengeteg betörést és lopást követett el. Kiderült róla, hogy egyik legveszedelmesebb vasuti tolvaja volt Erdélynek, aki a vonatokon kloroformmal is dolgozott. A letartóztatott embernek vagyona van egyik közeli községben, ahol családjával együtt nagy tisztületnek örvend. A már nem fiatal ember a rendőrségen úgy látszik vezetni akar eddigi

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor
Erdélyben premier! (Fanamet film.)
JOHN GILBERT-tel a főszerepben.

„Egy nemzet bálványa.“

Nagyszerű zenekar! — Délután rendezés
olcsó, este 9 órakor 5.— fejjel emelt helyárak.

életmódjáért, mert töredelmesen beismerte az összes bűneit. Többek között elmondotta, hogy még az elmúlt év novemberében, az arad-brasovi vonat egyik másodosztályú fülkéjében kifosztott egy aradi urat, akivel előzőleg megbarátkozott. Nevére már nem emlékszik, csak azt tudja, hogy az illető Aradról utazott Brassóba. Megvárta míg eljarszik és Kiskapus állomás közelében ellopta tárcáját és az állomáson, amikor a vonat megállott, megszökött. A tárcában pontosan negyvenegy ezer lei volt, amelyet igazolt tulajdonosának hajlandó átadni a megtért tolvaj. Az aradi rendőrség ezután hívja fel a károsultat, hogy jelentkezzen és kellő igazoltatás után megkapja a novemberben ellopott negyvenegy ezer leijét.

Mulatság.

A Magyar Bál Aradon. Már csak egy nap választ el bennünket attól a vasárnaptól, amelynek estéjén vidámságtól lesznek hangozások az aradi Fehér Kereszt magyaros motívumokkal díszített helyiségek, ahol a Magyar Bál fog lezajlani. Gondos előkészítés előzte meg ezt a nemes célu táncmulatságot, amely egybegyűjti egy kedélyes estére nemcsak Arad, hanem az egész megye magyar társadalmát és bizonyos büszkeséggel lehet megállapítani máris azt, hogy a magyar nőegyletek fáradozása, amelyek Justh Jánosnéval az élükön, a bál rendezésének és előkészítésének oroszlan-résztét végzik, nem volt hiábavaló. A február 19-iki Magyar Bál iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult már meg eddig, a különböző gyűjtések oly szép eredménnyel jártak, hogy a táncestély sikere már jó előre biztosítottnak látszik és reményt nyújt arra, hogy a magyar diáksegélyezési akció szép összegű támogatáshoz fog jutni általa. De remény nyílik arra is, hogy ezt a bálát ezentul minden évben megrendezheti Arad magyar társadalmá, hozzájárulván ilykép ahoz, hogy a magyar ifjuság kevesebb gonddal és kevesebb nélkülözéssel folytathassa nehéz tanulmányait. Mire ezek a sorok az olvasó kezébe kerülnek, szorgos női kezek már meg is kezdték a díszítő munkát a Fehér Keresztben, amely majd vasárnap magyar pompájában, pipacsosan, buzavirágosan várja az estély vendégseregét. Meghívókat nem is bocsátott ki a rendezőség. Ellenben szívesen látnak azon mindenkit, ha nem magyar nemzetiségű is. Akik pedig ott lesznek — és nagyon sokan lesznek — egy felejtethetlen est emlékével lesznek gazdagabbak — hétfői kivilágos virradatkor. A bál rendezősége közli velünk az alábbi tudnivalókat: A Magyar Bál beléptijegyeit a bál pénztárnál való torlódás elkerülése végett a rendezőség már ma, szombat reggel kilenc órától kezdődően árusítja egész napon át a Fehér Kereszt-szálló első emeletén lévő bál irodájában. A belépti jegy ára személyenként nyolcvan lej, családijegy nincs. A bál estéjén, vasárnap, február 19-én, a Fehér Kereszt-szálló egyik emeleti szobájában Fessler fényképfelvételeket fog készíteni a bál résztvevőiről. A bálra küldendő mindennemű adományokat szombat és vasárnap egész nap vesz át a bálrendezés helyiségeiben. Ugyanott a rendezőség mindennemű felvilágosítást is megad. A bál emeleti helyiségeiben a közönség olcsó áron étkezhet, dus választéku, gondosan összeállított büffekben.

Kiss Rózsa jelmezestélye szombaton lesz a Krispin-teremben.

— Thèmes nagy álarcos-bálja február 18-án a városligeti nagyteremben.

A pécskai kereskedő ifjak műsorral egybekötött táncestélyén szépségversenyt is rendeztek, amelynek végső eredményeként az első díjat Marian Buzsi (Arad), a másodikat Lipták Mariska (Pecica), a harmadikat pedig Francz Gizi (Semlac) nyerte el.